

APPGM-SDG

PERSATUAN PROMOSI
MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI
PPM-023-14-07012020

LAPORAN BENGKEL PEMBANGUNAN KAPASITI KAWASAN PARLIMEN 2025

P.021 KOTA BHARU

ISI

KANDUNGAN

Kata Aluan	I
Prakata	III
Pengenalan	V
BAHAGIAN 1 Pengenalan	1
Latar Belakang	1
Objektif	3
Kaedah Pelaksanaan	4
Ringkasan Aktiviti yang Telah Dijalankan	4
BAHAGIAN 2 Aktiviti Bengkel	5
Aktiviti I : Sesi Pengenalan : 'Ice-Breaking'	5
Aktiviti II : Pendedahan Mengenai SDG	7
Aktiviti III : Perbincangan Penyelesaian Isu	8
Aktiviti IV : Kumpulan Sokongan Penyampaian Dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan bagi Parlimen Kota Bharu	9
BAHAGIAN 3 Hasil Dapatan	10
Hasil Dapatan Pertama : Inisiatif Semasa	10
Hasil Dapatan Kedua : Cadangan Penyelesaian Isu Oleh Agensi	19
BAHAGIAN 4 Penutup	24
Penutup	24
Penghargaan	25

Kata Aluan

YB Puan Young Syefura Othman

Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG;

Ahli Parlimen Bentong (P.089)

Bismillahirrahmanirrahaim.

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

Salam sejahtera.

Saya berbesar hati atas penerbitan *Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025*. Selaku Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG saya menyambut baik penerbitan *Kompilasi* ini, dan mengucapkan tahniah kepada pasukan Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG.

Pembangunan negara pada akhirnya harus diterjemahkan kepada perubahan yang dapat dirasakan oleh rakyat. Setiap kawasan Parlimen mempunyai realiti dan keperluan yang tersendiri. Apa yang menjadi keutamaan di sebuah kawasan mungkin berbeza daripada kawasan yang lain, bergantung kepada struktur ekonomi, keadaan sosial, alam sekitar, demografi, kemudahan serta sumber dan potensi yang terdapat di kawasan tersebut. Oleh itu, suara dan pengalaman masyarakat di peringkat tempatan perlu menjadi sebahagian daripada proses pembangunan. Dasar yang baik memerlukan pemahaman yang baik tentang realiti di lapangan, manakala penyelesaian yang berkesan memerlukan kerjasama antara mereka yang memahami dasar dengan mereka yang berhadapan secara langsung dengan isu tersebut.

Dalam hal ini, institusi Parlimen Malaysia mempunyai kedudukan yang unik. Ahli Parlimen bukan sahaja membawa suara rakyat ke institusi Parlimen, tetapi turut memainkan peranan penting dalam menghubungkan keperluan kawasan dengan agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan dan pemegang taruh pembangunan yang lain. *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan* anjuran Unit

Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG menyediakan satu pentas yang penting bagi mengukuhkan hubungan tersebut. Melalui penglibatan pelbagai pihak, isu dan cabaran setempat dapat dibincangkan secara lebih terbuka dan tersusun, manakala peluang untuk membina penyelesaian secara bersama dapat dikenal pasti.

Lebih penting, proses ini menggalakkan kita untuk melihat pembangunan bukan hanya daripada sudut masalah, tetapi juga daripada sudut aset, kekuatan dan potensi yang dimiliki oleh sesebuah komuniti. *Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025* ini menghimpunkan sebahagian daripada pengetahuan dan pandangan yang diperoleh melalui proses tersebut. Ia memberikan gambaran tentang cabaran yang dihadapi di peringkat tempatan, di samping mengetengahkan cadangan dan potensi penyelesaian yang telah dikenal pasti bersama oleh pemegang taruh.

Saya percaya dapatan seperti ini mempunyai nilai yang lebih luas daripada sekadar menjadi rekod sesuatu program. Ia boleh menjadi bahan rujukan dalam memahami keutamaan kawasan, memperkukuh penyelarasan antara pihak berkepentingan dan menyokong perbincangan berkaitan dasar serta pembangunan pada masa hadapan. Pembangunan mampan merupakan tanggungjawab bersama. Ia memerlukan kerajaan yang responsif, institusi yang berkesan, komuniti yang berdaya tahan serta kerjasama daripada seluruh lapisan masyarakat.

Semoga usaha yang dirakamkan melalui laporan ini dapat terus memperkukuh hubungan antara Parlimen dan masyarakat serta menyumbang kepada pembangunan yang lebih inklusif, berasaskan bukti dan benar-benar berpaksikan keperluan rakyat.

Prakata

Puan Nur Rahmah Othman

Pengarah Eksekutif APPGM-SDG

Pembangunan mampan memerlukan lebih daripada komitmen terhadap matlamat dan sasaran. Ia memerlukan keupayaan untuk memahami realiti, mengenal pasti keutamaan, menggerakkan kerjasama dan menterjemahkan pengetahuan kepada tindakan.

Dalam usaha memperkukuh penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (SDGs) di Malaysia, APPGM-SDG mengambil pendekatan yang memberi penekanan kepada penglibatan di peringkat kawasan parlimen dan daerah. Pendekatan ini berasaskan kepada keyakinan bahawa pembangunan yang lebih berkesan perlu mengambil kira pengetahuan dan pengalaman yang wujud di peringkat akar umbi serta menyediakan ruang kepada pemegang taruh untuk menjadi sebahagian daripada proses penyelesaian.

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan merupakan salah satu usaha untuk mencapai tujuan tersebut. Sepanjang tahun 2025, sebanyak 28 bengkel telah dilaksanakan dengan penglibatan Ahli-ahli Parlimen, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, komuniti dan pelbagai pemegang taruh lain.

Proses ini menghasilkan satu himpunan pengetahuan dan perspektif yang penting tentang isu pembangunan di kawasan parlimen. Lebih daripada sekadar mengenal pasti masalah, perbincangan turut memberi tumpuan kepada memahami cabaran, mengenal pasti intervensi sedia ada, memetakan pihak yang berkaitan dan meneroka penyelesaian yang berpotensi untuk dilaksanakan.

Antara perkara yang semakin jelas melalui proses ini adalah hakikat bahawa cabaran pembangunan di peringkat akar umbi lazimnya bersifat saling berkait. Isu sosial, ekonomi, alam sekitar, kesejahteraan masyarakat dan tadbir urus tidak semestinya boleh diselesaikan melalui pendekatan satu sektor atau satu agensi sahaja.

Keadaan ini mengukuhkan keperluan kepada pendekatan *whole-of-society* dan *whole-of-government*, di mana penyelesaian dibangunkan melalui kerjasama antara institusi, agensi dan komuniti. Dalam konteks ini, peranan Parlimen adalah penting sebagai ruang yang menghubungkan suara rakyat, pembuat dasar dan pihak pelaksana.

Dokumen laporan ini merupakan satu usaha untuk membawa dapatan daripada peringkat kawasan kepada gambaran yang lebih luas. Ia membolehkan persamaan isu, cabaran rentas kawasan dan potensi penyelesaian dikenal pasti, di samping memberikan perhatian kepada konteks khusus setiap lokaliti.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini juga perlu dilihat sebagai satu sumber pengetahuan berasaskan pengalaman dan realiti setempat. Dapatan yang terkandung berpotensi menyokong perbincangan yang lebih berasaskan bukti dalam merangka intervensi, memperkukuh penyelarasan antara agensi serta mengenal pasti ruang tindakan yang boleh diteruskan.

Namun, penerbitan *Kompilasi* ini bukan titik akhir kepada proses ini. Sebaliknya, ia merupakan satu titik rujukan untuk langkah seterusnya dengan menghubungkan dapatan kepada perancangan, perancangan kepada sumber, dan sumber kepada tindakan.

Dalam konteks tersebut, bengkel pembangunan kapasiti perlu difahami sebagai proses yang berterusan. Pembinaan kapasiti bukan hanya berkaitan dengan peningkatan pengetahuan, tetapi juga pembinaan hubungan, kepercayaan, keupayaan untuk bekerjasama dan kesediaan untuk bertindak secara kolektif.

APPGM-SDG merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua Ahli-ahli Parlimen, kementerian dan agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, komuniti serta semua pemegang taruh yang telah memberikan masa, kepakaran dan komitmen sepanjang pelaksanaan *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan 2025*.

Semoga kompilasi ini dapat menjadi salah satu rujukan yang menyumbang kepada pengukuhan penyetempatan SDG, memperluas kerjasama antara institusi dan masyarakat, serta menyokong usaha membina pembangunan Malaysia yang lebih inklusif, berdaya tahan dan mampan.

Pengenalan

Siti Shafina Sanusi

Penolong Pengarah &

Ketua Fasilitator Latihan dan Pendidikan

Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen

APPGM-SDG

Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals - SDG*) menyediakan kerangka global bagi membentuk pembangunan yang inklusif, saksama, berdaya tahan dan mampan. Walau bagaimanapun, keberkesanan agenda tersebut bergantung kepada sejauh mana matlamat dan aspirasi global dapat diterjemahkan kepada dasar, perancangan dan tindakan yang bersesuaian dengan realiti masyarakat di peringkat tempatan.

Dalam konteks Malaysia, institusi perwakilan di peringkat parlimen merupakan antara ruang penting yang mempertemukan masyarakat, wakil rakyat, kerajaan, agensi pelaksana, pihak berkuasa tempatan dan pelbagai pemegang taruh pembangunan. Kedudukan mereka yang paling dekat dengan komuniti memberikan kelebihan kepada Ahli dan Pejabat Parlimen untuk mengenal pasti isu sebenar yang dihadapi masyarakat serta memahami keperluan dan potensi tempatan dengan lebih dekat.

Atas kefahaman tersebut, *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan* anjuran Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG dilaksanakan sebagai satu pentas untuk memperkukuh proses penyetempatan SDG melalui penglibatan dan pembelajaran bersama di peringkat kawasan parlimen. Bengkel ini memberi penekanan kepada peningkatan pengetahuan berkaitan SDG. Ia juga membuka ruang untuk pelbagai pemegang taruh untuk mengenal pasti isu, menganalisis cabaran, memetakan intervensi sedia ada serta meneroka penyelesaian yang berpotensi dilaksanakan secara bersama.

Sepanjang tahun 2025, sebanyak 28 bengkel telah berjaya dilaksanakan di 32 kawasan parlimen yang terlibat dengan menghimpunkan pelbagai pemegang taruh daripada sektor kerajaan, pihak berkuasa tempatan, masyarakat, wakil komuniti dan pihak berkepentingan yang lain. Kepelbagaian ini penting bagi membolehkan isu

pembangunan dilihat daripada perspektif yang berbeza serta mengenal pasti ruang kerjasama yang melangkaui sempadan sektor dan institusi.

Pendekatan yang digunakan turut memberi penekanan kepada peralihan daripada pengenalanpastian isu kepada pembentukan penyelesaian. Melalui proses perbincangan secara berstruktur, peserta digalakkan untuk memahami hubungan antara isu, punca dan kesannya, mengenal pasti intervensi yang telah tersedia serta meneroka peranan pihak-pihak yang berkaitan dalam menangani cabaran tersebut.

Dapatan daripada proses ini kemudiannya dihipunkan dalam laporan dan disusun mengikut zon. Pendekatan ini membolehkan isu dan tema yang mempunyai persamaan dikenal pasti merentasi kawasan parlimen, pada masa sama mengekalkan konteks dan keunikan setiap lokaliti. Ia juga membuka ruang untuk melihat cabaran pembangunan bukan semata-mata sebagai isu yang terasing mengikut kawasan, tetapi sebagai sebahagian daripada arus atau *trend* yang mempunyai hubungan dan implikasi yang lebih luas.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini berfungsi sebagai satu bentuk dokumentasi pengetahuan dan bukti daripada peringkat tempatan. Ia merakamkan pandangan, pengalaman dan cadangan pemegang taruh yang terlibat serta menyediakan asas untuk perbincangan yang lebih tersusun berkaitan intervensi dan tindakan susulan melalui kerjasama penyelarasan.

Dalam kerangka ini, bengkel pembangunan kapasiti perlu dilihat sebagai sebahagian daripada proses *SDG localisation* yang lebih luas selain menghubungkan aspirasi pembangunan di peringkat global dan nasional dengan realiti, keutamaan serta kapasiti yang wujud di peringkat kawasan parlimen.

Akhirnya, kejayaan bengkel pembangunan kapasiti tidak hanya diukur berdasarkan bilangan bengkel atau jumlah peserta yang terlibat. Tetapi melalui sejauh mana pengetahuan dan dapatan yang dihasilkan dapat menyumbang kepada tindakan yang lebih menyeluruh, keputusan yang lebih berasaskan bukti dan pembangunan yang lebih responsif terhadap keperluan masyarakat. *Kompilasi* ini dan laporan-laporan yang dimuatkan dalamnya menjadi satu langkah dalam proses tersebut.

BAHAGIAN 1

Pengenalan

Latar Belakang

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan yang bertujuan untuk meningkatkan kapasiti kepimpinan dan pengetahuan agensi kerajaan mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) Parlimen Kota Bharu telah berjaya dilaksanakan pada 26 Februari 2025 bertempat di Renai Hotel, Kota Bharu.

Seramai 16 orang peserta yang terdiri daripada pelbagai agensi kerajaan telah hadir. Bengkel ini turut mendapat sokongan penuh daripada Pejabat Ahli Parlimen Kota Bharu, Pejabat Ahli Dewan Undangan Negeri dan Pejabat Tanah dan Jajahan Kota Bharu.

Jadual dibawah menunjukkan senarai agensi-agensi kerajaan yang telah hadir ke bengkel:

BIL	SENARAI AGENSI
1.	Pusat Khidmat DUN Kota Lama
2.	Jabatan Belia dan Sukan Kota Bharu
3.	Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA)
4.	Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM)
5.	Jabatan Pertanian Kota Bharu
6.	Jabatan Kerja Raya Kota Bharu
7.	Pejabat Kebajikan Masyarakat Jajahan Kota Bharu
8.	Majlis Perbandaran Kota Bharu
9.	Pejabat Kebajikan Masyarakat Jajahan Kota Bharu
10.	Pusat Khidmat Parlimen Kota Bharu
11.	Pejabat Kesihatan Daerah Kota Bharu
12.	Pusat Khidmat Parlimen Bunut Payong

Program ini telah dikendalikan oleh 6 orang fasilitator daripada APPGM-SDG iaitu:

- **Puan Siti Shafina Sanusi** (Pegawai Pembangunan Kapasiti)
- **Nurmaisarah Mohd Asri** (Pegawai Pembangunan Kapasiti)
- **Dr Siti Nur Ain Zainuddin** (Penyelaras Zon Pantai Timur dan Ketua Penyelidik Kota Bharu)
- **Nur Syadhira Mohd Razali** (Pegawai Penyelidik Alam Sekitar)
- **Nor Syahida bt Zol** (Penyelaras Tempatan)
- **Syza Bazilah Binti Muhd Ropi** (Pegawai Ruang Komuniti MySDG Zon Pantai Timur)

Objektif

Objektif utama bengkel ini adalah:

- **Meningkatkan kesedaran dan pemahaman mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG):** Bengkel ini bertujuan untuk memberikan pendidikan kepada peserta mengenai 17 SDG, kepentingannya di peringkat tempatan, serta kesannya terhadap kelestarian sosial, ekonomi, dan alam sekitar.
- **Menggalakkan kerjasama antara agensi dalam menangani cabaran pembangunan dan isu komuniti di peringkat tempatan:** Pengukuhan kerjasama antara-agensi dapat memanfaatkan sumber secara lebih cekap, meningkatkan keupayaan menyelesaikan masalah, serta mewujudkan penyelesaian holistik yang sesuai dengan keperluan masyarakat setempat.
- **Mengenal pasti dan menggalakkan penglibatan agensi berautoriti serta pemimpin tempatan untuk menerajui pelaksanaan SDG di peringkat akar umbi:** Mengenal pasti dan memperkasakan pemimpin tempatan, pegawai kerajaan daerah, dan wakil komuniti yang berpotensi menjadi penggerak utama SDG, memberi inspirasi kepada orang lain, serta mendorong kesan jangka panjang dalam komuniti mereka.
- **Mengintegrasikan prinsip SDG dalam proses kerja harian, tadbir urus, dan rangka dasar :** Selain meningkatkan kesedaran dan perancangan, mengamalkan prinsip SDG dalam pembuatan keputusan harian dapat memastikan kelestarian kekal sebagai keutamaan dalam pentadbiran dan pembangunan. Ini melibatkan penyelarasan dasar, prosedur kerja, dan perancangan strategik dengan sasaran SDG, sekaligus membawa kepada perubahan institusi yang dapat meningkatkan kecekapan tadbir urus, pembangunan komuniti, dan pengurusan alam sekitar secara berterusan.

Kesemua objektif ini secara kolektif menyumbang kepada membangunkan budaya kelestarian, memastikan bahawa SDG bukan sahaja difahami tetapi dilaksanakan secara aktif pada semua peringkat tadbir urus dan penglibatan komuniti.

Kaedah Pelaksanaan

Kaedah Penyampaian yang telah dijalankan sepanjang program.

- Syarahan interaktif
- Perkongsian pengalaman
- Aktiviti dan permainan interaktif
- Perbincangan dalam kumpulan
- Pembentangan kumpulan

Ringkasan Aktiviti yang Telah Dijalankan

Bengkel yang telah dijalankan ini merangkumi empat (4) aktiviti utama yang berikut;

- **Aktiviti I** : Sesi pengenalan '*ice-breaking*'
- **Aktiviti II** : Pendedahan Mengenai SDG
- **Aktiviti III** : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Kota Bharu
- **Aktiviti IV** : Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan

BAHAGIAN 2

Aktiviti Bengkel

Aktiviti I : Sesi Pengenalan : 'Ice-Breaking'

Program telah dimulakan dengan sesi pengenalan (*ice breaking*) melalui permainan BINGO. Sesi ini bertujuan untuk memberi peluang kepada peserta saling berinteraksi agar mereka dapat mengenali antara satu sama lain dengan lebih dekat. Unikunya, permainan ini turut diintegrasikan dengan elemen SDG dimana kenyataan-kenyataan yang berikan adalah berkait dengan SDG. Melalui aktiviti ini, para peserta bukan sahaja dapat berkenalan, malah turut didedahkan dengan amalam-amalan asas SDG secara santai dan menarik.

Para peserta saling berinteraksi antara satu sama lain dalam permainan BINGO.

Dalam sesi seterusnya, para peserta memperkenalkan nama, agensi serta karakter yang menggambarkan personaliti masing-masing melalui permainan nama. Setiap peserta diberikan sebiji belon untuk ditiup dan mereka haruslah menulis nama serta karakter masing-masing diatas belon tersebut.

Sesi pengenalan peserta melalui permainan belon.

Aktiviti II : Pendedahan Mengenai SDG

Selepas sesi *ice-breaking*, program diteruskan dengan pengenalan Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (APPGM-SDG) dan penjelasan yang lebih terperinci mengenai 17 Matlamat Pembangunan Mampan. Sesi ini menghuraikan dengan lebih mendalam peranan penting SDG dalam pembangunan mampan serta bagaimana agensi-agensi boleh memainkan peranan aktif dalam mencapai sasaran tersebut. Para peserta turut didedahkan dengan langkah-langkah praktikal yang boleh diambil oleh agensi untuk menyelaraskan operasi dan program mereka dengan prinsip-prinsip SDG.

Aktiviti III : Perbincangan Penyelesaian Isu

Pengisian aktiviti bagi sesi seterusnya adalah perbincangan antara-agensi dalam mencari penyelesaian isu setempat. Satu aktiviti interaktif telah dijalankan dan dimulakan dengan ketua penyelidik bagi Parlimen Kota Bharu, Dr Siti Nur Ain Zakinuiddin membentangkan isu-isu yang diperolehi hasil daripada lawatan pemetaan isu yang telah dijalankan. Isu yang telah dipilih untuk diberi perhatian dan dibincangkan adalah seperti berikut;

BIL.	TEMA	ISU
1.	Sosial	Kos sara hidup yang tinggi dengan memberi penekanan kepada sektor • Pendidikan • Peluang Pekerjaan

Perbincangan mengenai Pemetaan SDG oleh para peserta yang mana masing-masing saling membincangkan isu, cabaran, penyelesaian kepada cabaran serta agensi-agensi yang berkaitan dalam menyelesaikan isu-isu yang dikenal pasti.

Aktiviti IV : Kumpulan Sokongan Penyampaian Dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan bagi Parlimen Kota Bharu

Kumpulan Sokongan Penyampaian dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan ini adalah merupakan satu inisiatif kolaboratif yang melibatkan kakitangan agensi kerajaan di peringkat negeri dan daerah di kawasan Parlimen Kota Bharu bersama kumpulan pemimpin setempat dan ahli komuniti.

Kumpulan sokongan penyampaian ini ditubuhkan dengan tujuan untuk memastikan pelaksanaan SDG dilaksanakan secara menyeluruh dan inklusif sehingga ke peringkat akar umbi. Ini bagi memastikan tiada individu atau kelompok masyarakat yang terpinggir atau ketinggalan dalam proses pembangunan yang dilaksanakan.

Sebagai simbolik komitmen dan sokongan terhadap penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan, bacaan ikrar telah diadakan oleh wakil-wakil agensi kerajaan yang hadir. Bacaan ini telah diketuai oleh Encik Nik Mohd Sharifuddin, Setiausaha DUN Kota Lama.

Bacaan ikrar Kumpulan Sokongan Penyampaian dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan Parlimen Kota Bharu, Kelantan.

BAHAGIAN 3

Hasil Dapatan

Hasil Dapatan Pertama : Inisiatif Semasa

Berdasarkan aktiviti Pemetaan SDG yang telah dijalankan, beberapa inisiatif semasa telah dikenal pasti sebagai contoh kejayaan dalam mengaplikasikan prinsip SDG di peringkat Parlimen Kota Bharu. Pengenalpastian ini dilakukan melalui sesi perbincangan yang konstruktif, perkongsian maklumat yang menyeluruh, serta refleksi mendalam daripada para peserta yang terlibat.

Inisiatif semasa yang dikenal pasti merupakan hasil dapatan daripada sesi perkongsian pihak agensi yang hadir, di mana mereka membentangkan tindakan serta program sedia ada yang telah dan sedang dilaksanakan dalam skop tugas harian masing-masing. Hasil dapatan ini telah disusun mengikut 5 tonggak utama SDG (*5 Pillars*) dan matlamat SDG utama bagi setiap program agensi. Rajah dibawah menunjukkan *5 Pillars* :

Hasil perbincangan bersama wakil-wakil agensi yang telah hadir, berikut merupakan senarai program-program yang dilaksanakan oleh agensi yang berkaitan di Parlimen Kota Bharu berdasarkan 17 matlamat SDG.

P1-People / Kemanusiaan

MEMBASMI SEMUA BENTUK KEMISKINAN DI SELURUH DUNIA

BIL	AGENSI	PROGRAM
1.	Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM)	Program 2-Years Exit Program ini merupakan satu pendekatan oleh pihak JKM untuk menggalakkan penerima bantuan kebajikan hidup berdikari melalui aktiviti penjaan pendapatan untuk melepasi tahap kemiskinan Bantuan Penjagaan OKU Terlantar dan Pesakit Kronik Bantuan sebanyak RM500 sebulan diberikan kepada penjaga pesakit OKU Terlantar dan Pesakit Kronik bagi mengurangkan beban penjaga yang tidak dapat bekerja Bantuan Kanak-kanak Bantuan sebanyak RM200 - RM1,000 sebulan diberikan kepada keluarga yang putus punca pencari nafkah seperti bapa meninggal, sakit, ditahan di penjara atau pusat tahanan
2.	Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA)	Jualan My Rakyat My Rakyat mensasarkan jualan barangan segar dan runcit kepada penduduk bandar di samping mewujudkan peluang perniagaan kepada usahawan tani. Inisiatif ini turut mendapat sokongan daripada Kementerian Pertanian dan Industri Makanan (MAFI).

MENGHENTIKAN MASALAH KELAPARAN, MENCAPAI SASARAN JAMINAN MAKANAN DAN PEMAKANAN YANG LEBIH BAIK SERTA MENGGALAKKAN PERTANIAN LESTARI

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Pusat Khidmat Ahli Parlimen	• Mewujudkan Tuisyen Rakyat Program yang baru sahaja dimulakan tahun lepas mensasarkan pelajar tingkatan 5 yang akan menduduki peperiksaan SPM. Objektif program ini adalah untuk membantu pelajar-pelajar yang kurang berkemampuan untuk turut serta menyertai tuisyen sebagai persediaan SPM • Bantuan Bakul Makanan Bakul Makanan diberikan kepada kumpulan asnaf dan keluarga yang kurang berkemampuan sebagai bantuan untuk memenuhi sebahagian keperluan asas.
2.	Jabatan Pertanian	• Bantuan Bencana Bantuan ini diberikan kepada petani yang terkesan akibat fenomena banjir, kemarau dan ribut. Mereka diberikan bantuan dalam bentuk wang Ehsan bagi membantu menampung kos kemusnahan tanaman. • Pertanian Komuniti Program pertanian bandar yang bertujuan untuk membantu isi rumah meringankan kos sara hidup melalui pengeluaran sendiri bahan makanan melalui bimbingan Jabatan Pertanian. Produk makanan yang dihasilkan sama ada untuk kegunaan sendiri atau untuk dijual. Melalui program ini, peserta lebih berminat untuk menyertai bidang pertanian.
3.	Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA)	• Pembelian Hasil Tanaman Pembelian hasil tanaman ini dilakukan bagi memberi jaminan pasaran kepada petani kecil memasarkan hasil tanaman mereka. Sebagai contoh, pada Februari lepas, pihak FAMA telah menandatangani satu perjanjian jual beli yang melibatkan seramai 26 orang peserta Ladang Kontrak bagi komoditi tembikai di Kg Hj Wan Omar, Pasir Putih.

MEMASTIKAN KEHIDUPAN YANG SIHAT DAN MENGGALAKKAN KESEJAHTERAAN PADA SEMUA PERINGKAT UMUR

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM)	Bantuan Kronik Bantuan kronik diberikan kepada pesakit kronik seperti pesakit buah pinggang, jantung dan kanser yang mempunyai rekod kesihatan yang sah dari hospital. Bantuan yang diberikan adalah dalam bentuk kerusi roda, katil, mesin oksigen dan dialisis. Sokongan bagi Jangkitan HIV Baru Kes jangkitan HIV baru dalam kalangan dewasa berumur 15 – 49 tahun. Sokongan yang diberikan adalah dalam bentuk pendidikan HIV, saringan tanpa nama di klinik dan pencegahan prophylaxis kepada golongan yang berisiko. Aktiviti ini dapat mengurangkan risiko jangkitan kepada individu lain melalui: - Penggunaan kondom ketika bersama pasangan - Menggunakan ubat prophylaxis untuk mencegah penyebaran penyakit kepada individu yang belum terdedah (contoh: jangkitan ibu kepada anak) Kempen Kesedaran Malaria Kempen kesedaran ini dijalankan bagi memastikan jangkitan Malaria di peringkat tempatan kekal sifar. Antara aktiviti-aktiviti yang dijalankan ialah pendidikan Malaria kepada orang awam ni lokaliti berisiko, saringan awal kepada warganegara asing dan orang asli, rawatan anti Malaria di hospital. Kesihatan Mental Kes bunuh diri dan kemurungan semakin meningkat saban hari. Bagi meningkatkan kesedaran kesihatan mental orang awam, pihak KKM telah menubuhkan talian <i>Help with Empathy and Love (HEAL)</i> dan memberi latihan kepada pegawai psikologi tentang cara-cara untuk berdepan dengan pesakit-pesakit ini. Walaupun kadar bunuh diri dan kemurungan masih meningkat, namun kesedaran orang awam tentang hal ini semakin bertambah. Oleh itu, mereka tidak lagi memandang enteng isu kesihatan mental ini.

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
2.	Pejabat Belia Dan Sukan Daerah Kota Bharu	Hari Belia dan Hari Sukan Daerah Hari belia dan sukan peringkat daerah dianjurkan untuk meningkatkan penglibatan rakyat dalam aktiviti sihat. Malah aktiviti-aktiviti ini turut menjadi platform untuk kebersamaan pelbagai agensi seperti peniaga, jabatan kerajaan, NGO, syarikat dan lain-lain untuk turun beramah mesra bersama masyarakat.

**MEMASTIKAN PENDIDIKAN BERKUALITI SECARA MENYELURUH
DAN SAKSAMA SERTA MENGGALAKKAN PELUANG
PEMBELAJARAN SEPANJANG HAYAT UNTUK SEMUA**

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Pertanian	Kursus Tahunan Jabatan Pertanian menawarkan beberapa kursus tahunan terbuka kepada orang ramai. Kursus-kursus ini memberi penekanan terhadap bimbingan dan latihan untuk meningkatkan kemahiran usahawan tani dalam bidang teknikal pertanian, keusahawanan dan pengurusan ladang. Antara kursus yang ditawarkan ialah Kursus Asas Sistem Fertigasi, Kursus Agronomi Tanaman Bawang, Kursus Teknologi Cili Fertigasi, Kursus Hasil Soya (Air soya, Taufufah, Tauhu, Keping, Tauhu Lampung, Tempe dan Cincau), Kursus <i>Internet of Things (IOT)</i> Tanaman serta banyak lagi.

P2-Prosperity / Kemakmuran

MEMASTIKAN AKSES KEPADA TENAGA MAMPU MILIK, BOLEH DIPERCAYAI, LESTARI DAN MODEN UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM)	Projek Komuniti Lestari Projek dengan kerjasama pihak Tenaga Nasional Berhad (TNB), Jabatan Kebajikan Masyarakat, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) dan Jabatan Kebajikan Masyarakat ini merupakan projek pemasangan sistem solar panel jenis <i>photovoltaic (PV)</i> di 40 buah institusi yang terpilih dan bersesuaian di bawah JKM. Projek ini telah membantu institusi-institusi kebajikan JKM menjana pendapatan melalui penghasilan tenaga boleh baharu.

MENGALAKKAN PERTUMBUHAN EKONOMI YANG MAMPAN, MENYELURUH DAN MAMPAN, GUNA TENAGA PENUH DAN PRODUKTIF SERTA PEKERJAAN YANG BAIK UNTUK SEMUA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM)	Program Fasiliti Kesihatan Rendah Karbon (REKA) Inisiatif ini memfokuskan memberi kesedaran tentang penghasilan pelepasan gas rumah hijau/ karbon dioksida (<i>Greenhouse Gases, GHG</i>) kepada kakitangan klinik. Beberapa amalan baik dilaksanakan seperti mengurangkan penggunaan kertas, penjimatan elektrik, pengurusan sisa pepejal dengan lebih baik dan lain-lain.
2.	Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM)	Skim Pendaftaran Perniagaan Percuma (SPPP) Skim ini dibuka kepada usahawan kumpulan B40 dan pelajar Institusi Pengajian Tinggi Awam/Swasta (IPTA/S) yang ingin mendaftar perniagaan mereka. Mereka akan dikecualikan pendaftaran dan maklumat perniagaan. Skim ini telah

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		membantu mengurangkan beban kewangan usahawan dari golongan B40 dan pelajar untuk memulakan perniagaan mereka.

MENGURANGKAN KETAKSAKSAMAAN DALAM NEGARA DAN ANTARA NEGARA

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM)	Elaun Pekerja Orang Kurang Upaya (EPOKU) Elaun sebanyak RM450 sebulan diberikan kepada pemegang kad OKU yang mendapat pendapatan bulanan tidak melebihi RM1,500. Tujuan elaun ini diberikan adalah untuk menggalakkan OKU untuk bekerja dan hidup berdikari.

MENJADIKAN BANDAR DAN PENEMPATAN MANUSIA LEBIH MENYELURUH, SELAMAT, BERDAYA TAHAN DAN MAMPAN

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Majlis Perbandaran Kota Bharu Bandar Raya Islam (MPKB-BRI)	Pelaksanaan Konsep Bandar Pintar Konsep Bandar Pintar atau <i>Smart City</i> merupakan bandar yang menggunakan kemajuan teknologi untuk menangani isu-isu perbandaran dan meningkatkan tahap kehidupan, pertumbuhan ekonomi, kemapanan alam sekitar dan pengurusan bandar yang lebih efisien. Pelaksanaan Bandar Pintar di Kota Bharu akan membantu mengatasi beberapa isu pembangunan seperti masalah sistem saliran dan perparitan, pengurusan sampah yang tidak cekap, masalah system trafik dan lalu lintas dan lain-lain. Pemasangan CCTV Pemasangan CCTV dijalankan dengan tujuan untuk mengurangkan kes-kes jenayah seperti rompakan, jenayah seksual, langgar lari dan lain-lain. Video-video yang dirakam dapat membantu pihak polis untuk menjejaki pelaku jenayah.

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
		Penyediaan Taman Awam dan Kiosk Penjaja Taman-taman awam ini diwujudkan sebagai tempat beriadah dan bersosial untuk masyarakat. Di samping itu, kiosk-kiosk penjaja turut disediakan untuk menjana ekonomi penduduk setempat dan menarik lebih ramai orang untuk datang beriadah di taman.
2.	Jabatan Kerja Raya (JKR)	Naik Taraf Jalan dan Jambatan Penaiktarafan jalan dan jambatan persimpangan untuk jalan-jalan terpilih yang rosak akibat banjir yang berlaku. Pembaikan ini dijalankan bagi memberi keselesaan kepada pengguna dan mengelakkan kemalangan jalan raya.

MEMASTIKAN CORAK PENGGUNAAN DAN PENGELUARAN YANG MAMPAN

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Majlis Perbandaran Kota Bharu Bandar Raya Islam (MPKB-BRI)	Kempen Larangan Penggunaan Beg Plastik Larangan penggunaan beg plastik sekali guna dilaksanakan dengan lebih agresif terutamanya di kompleks-kompleks membeli belah. Orang awam digalakkan membawa beg sendiri ketika membeli barang dan akan dikenakan cas sebanyak RM0.20 untuk setiap plastik yang dibeli untuk membungkus barang.

P4-Peace / Keamanan

MENGALAKKAN PEMBENTUKAN MASYARAKAT YANG AMAN DAN MENYELURUH UNTUK PEMBANGUNAN MAMPAN, MENYEDIAKAN AKSES KEPADA KEADILAN UNTUK SEMUA DAN MEMBINA INSTITUSI YANG BERKESAN, BERTANGGUNGJAWAB DAN MENYELURUH PADA SEMUA PERINGKAT

BIL	AGENSI	PROGRAM/TINDAKAN
1.	Pusat Khidmat Ahli Parlimen	Sokongan kepada Mangsa Dera Pusat khidmat memberi sokongan moral kepada mangsa-mangsa yang terlibat dengan kes penderaan dan pergolakan rumah tangga.

Nota

* Tindakan yang dinyatakan hanya sebahagian kecil sahaja daripada program-program yang dijalankan oleh agensi yang terlibat.

* Terdapat beberapa SDG yang tidak mempunyai program pelaksanaan kerana agensi yang berkaitan tidak dapat hadir dan/atau tiada penerangan yang lebih terperinci tentang tindakan yang sedang dilaksanakan

Hasil Dapatan Kedua : Cadangan Penyelesaian Isu Oleh Agensi

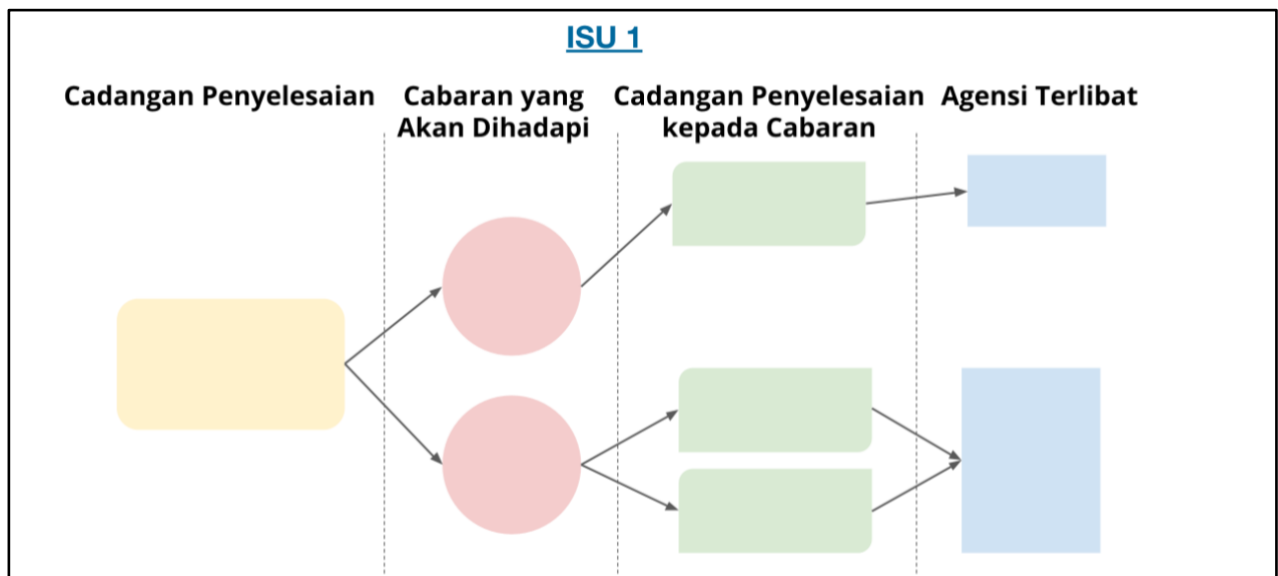
Beberapa isu telah dipilih untuk dibincangkan hasil daripada aktiviti pemetaan isu yang telah dijalankan. Memandangkan isu yang dibangkitkan adalah isu semasa yang sedang dalam tindakan, pihak agensi telah mencadangkan cadangan penyelesaian sedia ada serta cadangan baru yang perlu di beri perhatian. Isu yang telah dibincangkan adalah adalah mencakupi isu

- **Sosial** – Peningkatan kos sara hidup (Pendidikan dan Peluang Pekerjaan)

Perbincangan penyelesaian isu ini telah dijalankan berdasarkan perincian yang berikut;

- Cadangan penyelesaian
- Cabaran yang akan dihadapi
- Cadangan Penyelesaian kepada cabaran
- Agensi terlibat
- SDG berkaitan

Perbincangan penyelesaian isi ini telah dijalankan bedarken kerangka dibawah:

Isu: Peningkatan Kos Sara Hidup

Perbincangan bagi isu ini telah dipecahkan kepada dua kategori iaitu dari segi **Ketersediaan Peluang Pekerjaan** dan **Pendidikan**. Berikut merupakan solusi yang dicadangkan oleh wakil-wakil agensi kerajaan sewaktu perbincangan dijalankan:

Peluang Pekerjaan

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
CADANGAN 1: MENINGKATKAN PELUANG PEKERJAAN		
Lambakan Graduan Terdapat lambakan graduan yang tidak bekerja atau terpaksa mencari pekerjaan di luar Kelantan atas faktor kekurangan peluang pekerjaan, gaji yang rendah serta terdapat jurang dari segi kemahiran dan pekerjaan yang ditawarkan.	Menggalakkan pelaburan asing dan tempatan bagi meningkatkan lebih banyak peluang pekerjaan kepada penduduk setempat khususnya golongan belia. Meningkatkan kelulusan guna tanah bagi pembangunan perindustrian. Kelantan mempunyai ekonomi yang lebih tertumpu kepada sektor pertanian dan perikanan yang kebiasaannya menawarkan gaji yang lebih rendah dan kurang peluang berbanding sektor perindustrian. Oleh itu, pembangunan sektor perindustrian perlulah ditingkatkan melalui perluasan zon guna tanah perindustrian dalam Rancangan Struktur Negeri atau Rancangan Tempatan.	● Majlis Perbandaran Kota Bharu - Bandar Raya Islam (MPKB-BRI) ● Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN) Kelantan ● Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri (MITI) ● Perbadanan Kemajuan Iktisad Negeri Kelantan (PKINK)

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
Gaji Minima yang Tinggi Pada tahun 2024 kerajaan Malaysia telah menetapkan gaji minimum sebanyak RM1,700 sebulan. Kebanyakan pemilik perniagaan terutamanya dalam sektor tradisional seperti pertanian, perikanan dan perusahaan kecil-kecilan sukar untuk membayar gaji pekerja mengikut kadar minimum disebabkan margin keuntungan yang rendah.	Membezakan gaji minima mengikut tangga kelulusan seperti SPM, Diploma, Sarjana Muda dan lain-lain.	
CADANGAN 2: MENINGKATKAN KEMAHIRAN BERDASARKAN PENGGUNAAN TEKNOLOGI MODEN		
Belia yang Cenderung Menunggu Kerja berbanding Mencari Faktor lain peningkatan pengangguran dalam kalangan belia dan graduan adalah kerana 'mindset' mereka yang lebih cenderung menunggu pekerjaan yang sama bidang dipelajari dan gaji yang setaraf dengan kelulusan mereka. Tindakan ini hanya merugikan graduan kerana mereka	Meningkatkan kesedaran kepada golongan belia untuk memperkenalkan inisiatif baru berdasarkan ilmu yang telah dipelajari di universiti. – Pendedahan daripada pakar daripada bidang-bidang berkaitan.	● KPM ● JTK ● MARA ● KBS ● IKBN ● KSM

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
membazir masa menunggu tawaran pekerjaan yang diidamkan.		

Pendidikan

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
CADANGAN: KAWALAN HARGA PENDIDIKAN SWASTA DI SAMPING MENINGKATKAN SUBSIDI PENDIDIKAN		
Kos Pendidikan yang Tinggi Tidak semua pelajar mampu untuk menyambung pelajaran ke institut pengajian tinggi awam. Terdapat juga pelajar khususnya dalam kalangan B40 dan M40 yang terpaksa mengeluarkan kos sendiri untuk menyambung pembelajaran di universiti swasta. Kos pendidikan swasta yang lebih tinggi akan membebankan pelajar tersebut.	Subsidi pendidikan dapat dikurangkan seandainya universiti-universiti swasta menggalakkan pengambilan kepakaran tempatan. Malah institusi-institusi swasta ini haruslah sentiasa dipantau agar mereka tidak mengenakan kenaikan kos yang tidak wajar terhadap yuran dan kos pendidikan.	● Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) ● Kementerian Sumber Manusia
Kemampuan Kerajaan untuk Menampung Keperluan Subsidi Sinar Harian (2024) menyatakan bahawa	Memperluaskan program biasiswa dan penghargaan kepada pelajar yang layak. Bantuan ini bertindak sebagai bantuan tambahan khususnya	● Kementerian Pengajian Tinggi (KPT)

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
kerajaan telah memperuntukkan sebanyak RM58.1 bilion jumlah keseluruhan subsidi pada tahun 2024. Seandainya subsidi pendidikan perlu ditambah lagi, persoalannya adalah adakah kerajaan mempunyai kapasiti untuk menanggung subsidi tambahan lagi? Dibimbangi pertambahan subsidi ini akan memberikan tekanan kepada belanjawan negara.	untuk pelajar yang kurang berkemampuan. Menggalakkan kerjasama awam-swasta (<i>Public Private Partnership - PPP</i>) untuk membiayai projek pendidikan. Sebagai balasan, syarikat tersebut akan mendapat bantuan atau insentif daripada kerajaan melalui potongan cukai atau geran.	● Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) ● <i>Government link companies (GLC)</i>

BAHAGIAN 4

Penutup

Penutup

Kesimpulannya, daripada beberapa isu yang telah dibincangkan, isu kos sara hidup yang tinggi telah dipilih sebagai topik perbincangan utama dengan fokus kepada topik pendidikan dan peluang pekerjaan yang terhad di negeri Kelantan khususnya Kota Bharu. Sektor ekonomi utama negeri Kelantan iaitu sektor pertanian, perikanan, pelancongan dan industri perusahaan kecil dan sederhana (PKS) menjadi tulang belakang pembangunan, berbeza dengan kebanyakan negeri di belah Pantai Barat yang lebih memfokuskan kepada sektor perindustrian berat dan pembuatan.

Sektor ekonomi primer seperti pertanian dan perikanan tradisional yang sifatnya bermusim dan memberi pulangan yang rendah menyebabkan ramai belia memilih untuk bekerja di luar negeri. Oleh yang demikian, wakil agensi yang hadir telah mencadangkan supaya lebih banyak pembangunan sektor perindustrian dibuka dan kursus-kursus kemahiran ditawarkan kepada belia untuk mengintegrasikan teknologi moden dalam ekonomi primer.

Dalam usaha melatih tenaga kerja mahir untuk mengintegrasikan industri berteknologi dalam sektor primer memerlukan silabus khas. Rata-rata penduduk dalam kalangan B40 dan M40 mungkin berdepan kesukaran untuk membayar kos pendidikan terutamanya apabila melibatkan institusi swasta. Oleh yang demikian, kawalan harga pendidikan disamping peningkatan subsidi pendidikan telah dicadangkan untuk dipertimbangkan. Melalui pelaksanaan solusi-solusi yang dicadangkan dilihat dapat membantu menambah baik kos sara hidup penduduk setempat.

Penghargaan

Setinggi-tinggi penghargaan diucapkan kepada **Ahli Parlimen Kota Bharu, Ketua Jajahan Kota Bharu dan ahli Dewan Undangan Negeri** atas sokongan yang telah diberikan sepanjang bengkel ini berjalan.

- **Ahli Parlimen Kota Bharu:** YB Datuk Seri Takiyuddin bin Hassan
- **Ketua Jajahan Kota Bharu:** YABrs Tuan Haji Nik Raisnan Haji Daud
- **ADUN Bunut Payong:** YB Tuan Shaari Mat Yaman

Berikut merupakan antara maklumbalas yang telah diberikan oleh peserta berkenaan bengkel pembangunan kapasiti ini:

Mohd Othmani Bin Junus
Jabatan Perancang Bandar MPKB-BRI

“
... saya lebih memahami maksud dan keperluan dalam SDG ...
”

“
Menambahkan kenalan dan pengalaman serta peluang perbincangan idea merentas jabatan.
”

Syed Abdul Aziz bin Engku Chik Abdullah
Pejabat Belia dan Sukan

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan anjuran Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG merupakan satu inisiatif untuk memperkukuh penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) melalui penglibatan pemegang taruh di peringkat kawasan parlimen. Bengkel ini berasaskan pendekatan setempat yang menekankan pemahaman terhadap realiti, keperluan, cabaran dan potensi komuniti sebagai asas kepada pembangunan penyelesaian yang lebih responsif dan mampan.

Sepanjang tahun 2025, bengkel ini telah melibatkan 32 kawasan Parlimen, dengan 4 kawasan digabungkan berdasarkan pertimbangan pentadbiran di bawah pihak berkuasa tempatan yang sama. Hasilnya, sebanyak 28 siri bengkel telah dilaksanakan, menghimpunkan ahli-ahli parlimen, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, komuniti dan pelbagai pemegang taruh dalam usaha mengenal pasti isu, memahami cabaran serta meneroka penyelesaian yang bersesuaian dengan konteks setempat. Bengkel ini telah menyediakan ruang dialog dan pembelajaran bersama bagi mengenalpasti isu pembangunan setempat, memahami cabaran semasa, meneliti intervensi sedia ada serta meneroka cadangan penyelesaian dan peluang kerjasama.

Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini menghimpunkan dapatan utama daripada proses tersebut dan disusun mengikut zon bagi mengenalpasti isu, cabaran dan tema yang merentasi kawasan parlimen, di samping mengekalkan keunikan konteks setiap lokaliti. Dapatan yang dikemukakan mencerminkan pengalaman dan perspektif pemegang taruh di lapangan serta memberikan gambaran tentang keutamaan pembangunan yang dikenal pasti di peringkat setempat.

Selain menjadi terbitan rujukan pelaksanaan program, ***laporan*** ini berfungsi sebagai sumber pengetahuan dan bukti setempat yang dapat menyokong perbincangan berkaitan perancangan, penyelarasan antara agensi, pembangunan intervensi dan tindakan susulan. Ia turut mengetengahkan kepentingan pendekatan merentas sektor dalam menangani isu pembangunan yang saling berkait serta keperluan untuk memperkukuh hubungan antara pemegang taruh, dan membuka ruang kepada tindakan yang lebih berasaskan bukti.

MATLAMAT PEMBANGUNAN MAMPAN

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari (PPM-023-14-07012020)

A-1-10, Block A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1, Seksyen 8, Petaling Jaya, 46050, Selangor

secretariat@appgm-sdg.com

<https://www.facebook.com/APPGMSDGM>

